

Dosarul nr. 3rh-31/20

Prima instanță: Judecătoria Botanica, mun. Chișinău (jud.: R. Pulbere)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: A. Minciuna, V. Mihaila, V. Sîrbu)

Instanța de recurs: Curtea Supremă de Justiție (jud.: M. Ghervas, G. Stratulat, N. Vascan)

Î N C H E I E R E

17 iunie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Victor Burduh
Nina Vascan

examinând cererea de revizuire depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Montevideia”,

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Montevideia” împotriva Președintelui Comisiei de experți a Biroului Vamal Chișinău, Mihai Filimon și Biroului Vamal Chișinău cu privire la contestarea actului administrativ, modificarea declarațiilor vamale și restituirea sumei achitate în plus,

împotriva încheierii din 25 martie 2020 a Curții Supreme de Justiție, prin care s-a declarat inadmisibil recursul depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Montevideia”,

c o n s t a t ă :

La 08 februarie 2016 SRL „Montevideia” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Președintelui Comisiei de experți a Biroului Vamal Chișinău, Mihai Filimon cu privire la contestarea actului administrativ, modificarea declarațiilor vamale și restituirea sumei achitate în plus.

Prin încheierea din 27 mai 2016 a Judecătoria Botanica, mun. Chișinău, a fost introdus în proces în calitate de copârât Biroul Vamal Chișinău.

Prin încheierea din 27 mai 2016 a Judecătoria Botanica, mun. Chișinău, a fost încetat procesul civil în partea pretențiilor privind obligarea Comisiei de experți a Biroului Vamal Chișinău să efectueze modificările corespunzătoare în declarațiile vamale nr. 3030I18596 și nr. 3030I18593 din 15 noiembrie 2013 și restituirea sumei plătite în plus în mărime de 20308,76 de lei.

Prin decizia din 05 septembrie 2016 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins recursul declarat de către SRL „Montevideia” și menținută încheierea din 27 mai 2016 a Judecătoria Botanica, mun. Chișinău.

Prin hotărârea din 08 noiembrie 2016 a Judecătoria Botanica, mun. Chișinău, acțiunea depusă de SRL „Montevideia”, a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin încheierea din 25 ianuarie 2017 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de către SRL „Montevideia” împotriva deciziei din

05 septembrie 2016 a Curții de Apel Chișinău.

Prin decizia din 26 aprilie 2017 a Curții Supreme de Justiție, a fost respins recursul declarat de către SRL „Montevideia” și menținută încheierea din 25 ianuarie 2017 a Curții de Apel Chișinău.

Prin decizia din 18 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de către SRL „Montevideia” și menținută hotărârea din 08 noiembrie 2016 a Judecătorei Botanica, mun. Chișinău.

Prin decizia din 22 mai 2019 a Curții Supreme de Justiție, a fost casată integral decizia din 18 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Montevideia” împotriva Președintelui Comisiei de experți a Biroului Vamal Chișinău, Mihai Filimon și Biroului Vamal Chișinău cu privire la contestarea actului administrativ, modificarea declarațiilor vamale și restituirea sumei achitate în plus, cu restituirea cauzei la Curtea de Apel Chișinău.

Prin decizia din 06 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de SRL „Montevideia” împotriva hotărârii din 08 noiembrie 2016 a Judecătorei Botanica, mun. Chișinău.

La 17 ianuarie 2020 SRL „Montevideia” a declarat recurs împotriva deciziei din 06 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel și restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată (f.d. 3-14, vol. III).

Prin încheierea din 25 martie 2020 a Curții Supreme de Justiție, s-a declarat inadmisibil recursul depus de SRL „Montevideia”.

La 04 mai 2020 SRL „Montevideia” a depus cerere de revizuire împotriva încheierii din 25 martie 2020 a Curții Supreme de Justiție, prin care a solicitat interpelarea de la Curtea de Apel Chișinău a confirmării recepționării de către SRL „Montevideia” a copiei deciziei instanței de apel, admiterea cererii de revizuire, casarea încheierii instanței de recurs, declararea admisibilă a recursului și examinarea acestuia în fond cu casarea deciziei instanței de apel și restituirea cauzei spre rejudecare, în alt complet de judecată.

În motivarea cererii de revizuire, revizuenta SRL „Montevideia” a indicat că, a recepționat încheierea din 25 martie 2020 a Curții Supreme de Justiție la 07 aprilie 2020. Astfel, cererea de revizuire a fost depusă în termenul legal stipulat la art.450 lit.b) Codul de procedură civilă.

În continuare, revizuenta a menționat că conform art.446 alin. (1) și (2) Codul de procedură civilă, pot fi supuse revizuirii încheierile tuturor instanțelor judecătorești, prin care se invocă tardivitatea.

Astfel, având în vedere că recursul depus de SRL „Montevideia” a fost declarat inadmisibil din motivul omiterii termenului de prescripție, încheierea instanței de recurs poate fi supusă revizuirii.

SRL „Montevideia” a înaintat cererea de revizuire în baza art. 449 lit b) Codul de procedură civilă și a art.6 și 13 CEDO.

Drept probă nouă, recent descoperită, care în opinia revizuintei răstoarnă concluzia instanței de recurs din încheierea din 25 martie 2020 privind tardivitatea recursului este actul de verificare și constatare Nr.8 din 22 aprilie 2020, efectuat de specialiștii licențiați în domeniul tehnologiilor informaționale, precum și extrasul din registrul de intrare/ieșire a corespondenței al întreprinderii, prin care se atestă că la data de 10 decembrie 2019 nu a fost expedită decizia din 06 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, așa cum a stabilit Curtea Supremă de Justiție în încheierea supusă revizuirii.

Articolul art.96 alin. (1) Codul administrativ, art.100 alin. (1) Codul de procedură civilă,

prevăd procedura de comunicare a actelor de procedură prin diferite mijloace, inclusiv și prin poșta electronică cu anumite condiții: ca comunicarea actelor să fie acceptată de parte anume prin adresa electronică, mijlocul de comunicare folosit să asigure transmiterea textului cuprins și confirmarea primirii lui.

În această ordine de idei, revizuenta a accentuat că niciuna din condițiile menționate supra la caz nu se atestă.

Mai mult, odată cu depunerea cererii de recurs, în calitate de probe ce demonstrează că SRL „Montevideia” nu a recepționat decizia instanței de apel, a anexat două cereri și anume: nr. 751 MV din 19 decembrie 2019 și nr. 754 MV din 30 decembrie 2019, adresate Curții de Apel Chișinău și Judecătoria Chișinău, sediul Central, din motivul nerecepționării actului judecătoresc.

Astfel, revizuenta SRL „Montevideia” a indicat că a întreprins toate măsurile necesare pentru a lua cunoștință cu decizia instanței de apel și a o contesta.

Revizuenta SRL „Montevideia” a relevat că înaintând prezenta cerere de revizuire nu invocă descoperirea unor circumstanțe sau fapte esențiale ale cauzei cu referire la fondul litigiului, dar solicită revizuirea încheierii instanței de recurs doar în sens procesual, privind probarea faptului de respectare a termenului de depunere a recursului.

La 17 mai 2020 în adresa Președintelui Comisiei de Expertize al Biroului Vamal Chișinău Mihai Filimon și Biroului Vamal Chișinău a fost expediată copia cererii de revizuire depusă de SRL „Montevideia”, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

Deși la 18 și 25 mai 2020 Președintele Comisiei de Expertize al Biroului Vamal Chișinău Mihai Filimon și Biroul Vamal Chișinău au recepționat copia cererii de revizuire, aceștia nu și-au valorificat dreptul procedural respectiv și nu au depus referințe.

Examinând materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de revizuire depusă de SRL „Montevideia”, urmează a fi respinsă ca inadmisibilă.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că la 01 aprilie 2019 a intrat în vigoare Codul administrativ al Republicii Moldova, aprobat prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018, fapt ce rezultă din art. 257 alin. (1) al codului respectiv, iar conform art. 195 din Codul administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedură civilă, cu excepția art. 169-171.

Astfel, conform art. 453 alin. (1) lit. a) Codul de procedură civilă, după ce examinează cererea de revizuire, instanța emite încheiere de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă.

Totodată, în conformitate cu art. 3 alin. (1) Codul de procedură civilă, instanțele judecătorești aplică legile procedurale civile în vigoare la data judecării cauzei civile, efectuării actelor de procedură sau executării actelor instanței judecătorești (hotărâri, încheieri, decizii, ordonanțe), precum și a actelor unor alte autorități în cazurile prevăzute de lege.

Iar, în temeiul art. 446 Codul de procedură civilă, pot fi supuse revizuirii hotărârile, ordonanțele, încheierile și deciziile irevocabile ale tuturor instanțelor judecătorești, în condițiile prezentului capitol. Încheierile de încetare a procesului conform art. 265 lit. c) și d), precum și cele prin care se respinge acțiunea ca fiind tardivă conform art. 186¹ pot fi supuse revizuirii. Încheierile judecătorești care nu se referă la fondul cauzei, precum și deciziile

emise în privința acestora nu se supun revizuirii. În aceste cazuri, încheierile de inadmisibilitate a revizuirii nu se supun niciunei căi de atac.

La acest capitol, instanța de revizuire menționează că conform art. 246 alin. (1) Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere. Iar conform art. 247 al aceluiași cod, Curtea Supremă de Justiție examinează și soluționează recursul fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, Curtea Supremă de Justiție poate decide citarea participanților la proces.

Drept circumstanță importantă pentru depunerea cererii de revizuire, revizuenta SRL „Montevideia” a invocat actul de verificare și constatare Nr.8 din 22 aprilie 2020, efectuat de specialiștii licențiați în domeniul tehnologiilor informaționale, precum și extrasul din registrul de intrare/ieșire a corespondenței al întreprinderii, prin care se atestă că la data de 10 decembrie 2019 nu a fost expediată decizia din 06 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, așa cum a stabilit Curtea Supremă de Justiție în încheierea supusă revizuirii. Iar, respectarea dispozițiilor art.96 și 100 Codul administrativ de către instanța de judecată, la caz nu se atestă.

Aici instanța de recurs relevă următoarele.

Conform art. 223 din Codul administrativ, hotărârile și alte acte de dispoziție prin care se stabilesc termene, precum și numirea ședințelor și citațiile se notifică participanților la proces conform art. 96–114.

Articolul 96 alin. (1) din Codul administrativ, prevede că notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor. Comunicarea prin mijloace electronice are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură.

Conform art. 97 alin. (1) și alin. (3) din Codul administrativ, notificarea este comunicarea, dispusă de autoritatea publică, a unui înscris în forma stabilită de prezentul cod.

Conform art.33 Codul administrativ, comunicarea interinstituțională și comunicarea cu participanții sau cu publicul în cadrul procedurii administrative se face prin orice mijloc (verbal, poștă, telefon, fax, poștă electronică etc.), acordându-se prioritate mijloacelor care asigură o mai mare eficiență, rapiditate și economie de costuri.

Din actele și lucrările cauzei rezultă cert că Curtea de Apel Chișinău a adoptat decizia constatată la 06 noiembrie 2019. Această a fost expediată SRL „Montevideia”, la 10 decembrie 2019, ora 12:19, prin intermediul poștei electronice, la adresa electronică montevieia@mail.ru (f. d. 206, vol. II). În acest sens, instanța de revizuire învederează că adresa respectivă a fost indicată personal, contra semnătură, de către SRL „Montevideia” în antetul cererilor adresate instanțelor de judecată, fapt care atestă că aceasta și-a dat consimțământul la expedierea actelor de procedură de către instanțele de judecată, prin intermediul poștei electronice.

Prin urmare, termenul de 30 zile de declarare a recursului a început să curgă din 11 decembrie 2019, ziua imediat următoare datei comunicării deciziei instanței de apel care a expirat la 09 ianuarie 2020, aceasta fiind ultima zi de depunere a recursului.

În atare circumstanțe, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că, recursul declarat de SRL „Montevideia” împotriva deciziei din 06 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost depus la 17 ianuarie 2020 (f.d. 3, vol. III), cu depășirea termenului de 30 de zile.

Pe cale de consecință, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că, recursul declarat de SRL „Montevideia” împotriva deciziei din 06 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău nu se încadrează în termenul de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel – 10 decembrie 2019, ceea ce în conformitate cu art.246 alin. (2) lit. d) Cod administrativ, constituie temei de a declara recursul inadmisibil.

La caz, SRL „Montevideia” a neglijat obligația de a se conforma prevederilor art.245 alin. (1) din Codul administrativ, adică de a depune recursul în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel.

Mai mult, SRL „Montevideia”, fiind cea interesată în soluționarea prezentei cauze, urma să întreprindă măsurile necesare de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță, și anume să depună recursul în termenul stabilit de art. 245 alin. (1) din Codul administrativ.

Pe cale de consecință, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, deși SRL „Montevideia” a invocat că a făcut cunoștință cu decizia motivată a instanței de apel, abia la 16 ianuarie 2020, instanța de recurs decelează că actele și lucrările cauzei atestă cert că aceasta a fost expediată SRL „Montevideia”, la 10 decembrie 2019, ora 12:19, prin intermediul poștei electronice, la adresa electronică montevieia@mail.ru (f.d. 206, vol. II).

Sub acest, aspect, instanța de revizie precizează că art. 96 alin. (1) din Codul administrativ, reglementează o atare modalitate de comunicare a actelor judecătorești. Pentru aplicarea acestor norme de drept procedural, este necesar ca acest mijloc să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui. Așadar, confirmarea expedierii și recepționării documentului către partea interesată se atestă prin extrasul eliberat de către operatorul poștei electronice. În mod special, înscrisul dat conține: datele de identificare a poștei electronice a expeditorului și a destinatarului; data calendaristică, anul, ora expedierii, precum și atașamentul cu actul judecătoresc. Cu titlu de excepție, în caz de eroare tehnică sau neexpediere a actului pe poșta electronică, extrasul pre-citat va cuprinde informații cu privire aceste inexactități. Cu alte cuvinte, expeditorul va primi un mesaj separat de la „Mail delivery system” sau extrasul dedus analizei va cuprinde mesajul de la „Mail delivery system” conform căruia operatorul poștal va explica cauzele care au stat la baza returnării mesajului către expeditor. De regulă, acesta este informat că transmiterea mesajului nu a fost posibilă, deoarece adresa nu a fost găsită sau ea nu poate primi e-mailuri.

Prin urmare, luând în considerare lipsa acestor mențiuni, extrasul atașat la materialele cauzei de către reprezentantul instanței de apel demonstrează incontestabil că decizia din 06 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost transmisă spre cunoștință SRL „Montevideia” și se încadrează în rigorile art. 96 alin. (1) din Codul administrativ.

Din aceste raționamente, instanța de revizuire notează că argumentul revizuintei că a făcut cunoștință cu decizia contestă abia la 16 ianuarie 2020, nu este întemeiat. În plus, faptul că instanța de apel nu l-a informat pe recurent prin aviz de recepție corespunde scopului unei bune – administrări a justiției, și anume, prin transmiterea unui mesaj electronic a fost urmărit interesul public al economiei de resurse financiare și eficienței (a se vedea Hotărârea Curții Constituționale nr. 8 din 26 aprilie 2018, parag. 63 sau nr. 7 din 19 martie 2019, parag. 39).

Mai mult decât atât, decizia din 06 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost publicată pe pagina web a instanței de apel la data de 09 decembrie 2019. Respectiv, SRL „Montevideia” a avut posibilitatea reală de a lua cunoștință cu decizia instanței de apel de pe portalul instanțelor de judecată www.instante.justice.md.

Prin urmare, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios

administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că, la caz, probele și argumentele prezentate de revizuentă, printre care și actul de verificare și constatare Nr.8 din 22 aprilie 2020, efectuat de specialiștii licențiați în domeniul tehnologiilor informaționale, precum și extrasul din registrul de intrare/ieșire a corespondenței al întreprinderii, prin care se atestă că la data de 10 decembrie 2019 nu a fost expediată decizia din 06 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău în susținerea cererii de revizuire nu pot fi reținute și urmează a fi respinse, deoarece acestea sunt irelevante și în contradicție cu cele menționate mai sus.

Astfel, aspectele invocate în cererea de revizuire reflectă caracterul unor critici, prin care se urmărește retractarea unui act de dispoziție judecătorească, revizuentul exprimându-și nemulțumirea față de soluția conținută în încheierea din 25 martie 2020 a Curții Supreme de Justiție, prin care s-a declarat inadmisibil recursul depus de SRL „Montevideia” împotriva deciziei din 06 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

Revizuirea este o cale de atac de retractare și nu de reformare a hotărârii contestate, iar retractarea neîntemeiată a hotărârii contestate duce la încălcarea principiului stabilității raporturilor juridice, care înseamnă că soluția definitivă a oricărui litigiu nu trebuie rediscutată fără motive legale.

De aceea, legea admite revizuirea numai în cazuri strict determinate, iar competența instanțelor ierarhic superioare de revizuire trebuie exercitată pentru a corecta erorile judiciare și omisiunile justiției, dar nu pentru a efectua o nouă examinare.

Pornind de la jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, unul din aspectele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care cere printre altele, că atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție (cazul Brumărescu contra României).

Principiul caracterului irevocabil al hotărârilor judecătorești cere ca nici o parte să nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărâri irevocabile și obligatorii doar cu scopul de a obține o reexaminare și o nouă determinare a cauzei.

Competența instanțelor ierarhic superioare de revizuire trebuie exercitată pentru a corecta erorile judiciare și omisiunile justiției, dar nu pentru a efectua o nouă examinare.

Revizuirea nu trebuie considerată un apel camuflat, iar simpla existență a două opinii diferite cu privire la aceeași chestiune nu este un temei de reexaminare.

O derogare de la acest principiu este justificată doar atunci când este necesară, datorită unor circumstanțe esențiale și convingătoare (cazul Roșca contra Moldovei).

Prin urmare, instanța de revizuire relevă că admiterea cererii de revizuire depusă de SRL „Montevideia” împotriva încheierii din 25 martie 2020 a Curții Supreme de Justiție în condițiile în care a fost formulată ar încălca principiul securității raporturilor juridice și ar duce inevitabil la violarea art.6 §1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor și Libertăților Fundamentale ale Omului.

În jurisprudența sa constantă, Curtea Europeană cu mai multe ocazii a menționat că dreptul la o instanță, garantat de articolul 6§1 din Convenție, presupune respectarea principiului preeminenței dreptului.

Unul din aspectele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care cere ca, atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție (Brumărescu v. România, [GC], nr.28342/95, §61, ECHR 1999-VII). Acest principiu cere ca nicio parte să nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărâri irevocabile și obligatorii doar cu scopul de a obține o reexaminare și o nouă determinare a cauzei.

Reieșind din considerentele menționate și având în vedere că argumentele invocate de

SRL „Montevideia” în cererea de revizuire depusă împotriva încheierii din 25 martie 2020 a Curții Supreme de Justiție nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 449 Codul de procedură civilă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea de revizuire ca fiind inadmisibilă.

În conformitate cu art. 195, 230 Cod administrativ, art. 270, 446 în coroborare cu art.448, 453 alin. (1) lit. a) Codul de procedură civilă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se respinge ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Montevideia” împotriva încheierii din 25 martie 2020 a Curții Supreme de Justiție, în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Montevideia” împotriva Președintelui Comisiei de experți a Biroului Vamal Chișinău, Mihai Filimon și Biroului Vamal Chișinău cu privire la contestarea actului administrativ, modificarea declarațiilor vamale și restituirea sumei achitate în plus.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Victor Burduh

Nina Vascan